

سه سال از شهادت شهید حاج قاسم سلیمانی گذشت

برگزاری ۳ دور مذاکره فنی با عراق در رابطه با پرونده ترور شهید سلیمانی

صفحات ۲ و ۳

سخنگوی وزارت امور خارجه:

ایران بخشی از جنگ در اوکراین نیست

صفحه ۳

لولا برای سومین دور ریاست جمهوری برزیل سوگند یاد کرد

بازگشت برزیل به روزهای داسیلوا

صفحه ۱۱

نگاهی به عملکرد بیستمین رئیس کل بانک مرکزی در ۱۴ ماه
صالح آبادی در ساختمان شیشه‌ای چه کرد؟

صفحه ۱۰

علی صالح‌آبادی در حالی ساختمان شیشه‌ای بانک مرکزی را ترک کرد که بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ دلار به پاشنه آشیل دولت سیزدهم تبدیل شده بود. درست چند روز قبل از خداحافظی علی صالح‌آبادی از ریاست کلی بانک مرکزی، وی به همراه وزیر امور اقتصادی و دارایی در صحن علنی مجلس حضور یافت تا درباره دلایل رشد قیمت دلار و سایر ارزها توضیح دهد. بیستمین رئیس کل بانک مرکزی با تکرار این نکته که ذخایر ارزی بانک مرکزی بالاست، وعده داد که در این شهر بی سابقه بوده است. در کنار رشد قیمت آمارها خبر از افزایش تعداد معاملات در این مقطع داشته که برای دومین ماه متوالی به ثبت رسیده است...

صفحه ۵

پیش‌بینی‌ها از «شدت» موج هشتم کرونا

روند افزایشی بیماری تا عید نوروز

صفحه ۴

سر مقاله

بازی افشاگرانه دلار

علی‌اکبر مختاری

لذا بنا به هر شرایطی مختل شدن فروش نفت و ورود ارز همچون افت قیمت، عدم فروش آن یا تحریم، دولت و مردم را به دردسرهای بزرگی مواجه کرده و به درماندگی و ریج فروه برده است. از سوی دیگر اندازه دولت و جمعیت ایران سال به سال بزرگ و حجیم شده و این فریگی تقاضا و وابستگی به حصول بیشتر از درآمدهای نفتی را بیشتر کرده است. در این بین کسانی در پی درمان درد لاعلاج اقتصاد ایران به جدایی اقتصاد از نفت تلاش کرده‌اند همیشه راه سختی در پیش داشته و به شدت از سوی دولت و ملت مورد شماتت قرار گرفته‌اند. نکته دیگر تقابل و جدال دائمی با دولت صاحب دلار است. در این سال‌ها نخبگان به فکر کاهش تاثیر نرخ دلار در اقتصاد ایران به روش‌های سلبی و حذفی روی آورده‌اند که از جمله تبدیل منابع ارزی به ارزهای دیگر مثل یورو و غیره، کاهش دلار در مبادلات و تهاوت کالا با کالا (خام‌فروشی در مقابل دریافت محصولات) یا روش‌های دیگری همچون دریافت طلا بجای پول و روش‌های ابتکاری و محرمانه در دور زدن تحریم‌ها می‌توان اشاره کرد. متأسفانه همه این سیاست‌ها نتوانسته بخش عمده تبادل و تاثیر مستقیم دلار را خنثی سازد و مشکلات همیشگی و وابستگی به دلار پابرجاست.

از سوی دیگر کشورهای توسعه یافته با اقتصادهای نو ظهور آسیایی همانند چین و هند از الگوی توسعه لیبرالی و تبادل با دلار و رفع تنش‌های سیاسی یا اولویت بخشی به اقتصاد گام‌های بزرگی برداشته و به رتبه‌های برتر اقتصاد دنیا دست یافته‌اند. افزایش نرخ دلار و روشنگری آموزنده آن در این رابطه اینست که باید از سیاست‌های تقابلی و سلبی رها شد و دولتی اقتدارگرا با اقتصادی تک محصولی برمیآید فروش و کسب درآمد از نفت و فرآورده‌های آن و ورود ارز به داخل که در صد سال اخیر این تبادل، اساس و پایه و متغیر اصلی اقتصاد ایران است. بنابراین خروج نفت و ورود ارز به کشور به اقتصاد گره خورده و طی چندین دهه در حوزه‌های مختلف از اقتصاد و سیاست تا اجتماع و فرهنگ رویه‌های ثابتی خلق کرده است که با فرهنگ و رفتار و حیات دولت و ملت عین شده است و طبق آمار اگر در دوره جنگ سالانه ۸ میلیارد دلار مملکت اداره می‌شد اکنون به رقم ۸۰ میلیارد دلار رسیده است و هر چه پیش آید این وابستگی و ارتزاق شدت گرفته است.

دولتی اقتدارگرا با اقتصادی تک محصولی برمیآید فروش و کسب درآمد از نفت و فرآورده‌های آن و ورود ارز به داخل که در صد سال اخیر این تبادل، اساس و پایه و متغیر اصلی اقتصاد ایران است. بنابراین خروج نفت و ورود ارز به کشور به اقتصاد گره خورده و طی چندین دهه در حوزه‌های مختلف از اقتصاد و سیاست تا اجتماع و فرهنگ رویه‌های ثابتی خلق کرده است که با فرهنگ و رفتار و حیات دولت و ملت عین شده است و طبق آمار اگر در دوره جنگ سالانه ۸ میلیارد دلار مملکت اداره می‌شد اکنون به رقم ۸۰ میلیارد دلار رسیده است و هر چه پیش آید این وابستگی و ارتزاق شدت گرفته است.

یادداشت

تلویزیون خصوصی؛ آری

رضا تاجگر

اصرار دارد، دست همسرش نمک ندارد! ما را مستغنی و بی‌نیاز می‌کند از بیان مثال‌های متعدد دیگر. از همین‌رو، بسیار عادی و بدیهی و سازگار با منطق اقتصادی است اگر تلویزیون، به‌جای برنامه‌سازی با هزینه‌های عرفی و معمول، به‌جای برنامه‌های زنده خصوصاً پخش برنامه‌های مناسبتی، با دعوت از بازیگران فیلم و سریال و عزیزی که به‌رحال، در زیرگروه‌های مطرح و معروف و محبوب جامعه، زبانزد خاص و عام هستند، روی آورد. اما در همین وضعیت هم، این پرسش اساسی نیازمند پاسخ از سوی مسئولان است که پخش برنامه زنده، به چه قیمتی؟! آیا نباید در برنامه‌های زنده مجری محور، از تلویزیون، انتظار داشت تا مجری باتجربه داشته باشد؟ نباید انتظار داشت از تلویزیون که ناظر پخش، اصول حرفه‌ای رسانه‌های جمعی را رعایت

دقیقاً سه‌هزار روز پیش از این، در یادداشتی با عنوان «تلویزیون فقط به درآمد می‌اندیشد»، نگارنده این یادداشت نوشت که: رعایت حقوق مخاطب تلویزیون، حتی در تبلیغات، یک ضرورت است، و نوشت که: این یادداشت، راه‌اندازی «تلویزیون خصوصی» را دنبال می‌کند. امروز، بیش از هر زمانی، راه‌اندازی تلویزیون خصوصی، به یک نیاز اساسی جامعه بدل شده است. چرا که احساس می‌شود اکنون، به‌دلیل رعایت نکردن حقوق مخاطب و کم‌توجهی به اصول حرفه‌ای رسانه، از سوی تلویزیون رسمی کشور، تلویزیون خصوصی، یک نیاز اجتماعی است. به‌یقین، در شرایط کنونی اقتصادی، کسب درآمد از طریق تبلیغات، برای تلویزیون، سخت‌تر از پیش، می‌نماید. نمونه کافی آن، با یک اشارت به تبلیغی که

یادداشت

کاش چم‌شیر آبگیری نشود

عباس محمدی

در ۹۹ شکستند؛ همچنین صدها سد کوچک (با عنوان «سیل‌بند») که موجب تشدید خسارت‌های مالی و جانی و زیست‌محیطی شده‌اند، مانند سیل‌بند‌های دره امامزاده داود در شمال غربی تهران در سیل مرداد ۱۴۰۱. موافقان آبگیری سد چم‌شیر، به «مطالعات محیط زیستی» مفصلی که گویا به دست استادان چند دانشگاه انجام شده، اشاره می‌کنند. اما یادآور می‌شوم که همه سدهای بالا و بسیاری از دیگر سدهای مخرب یا پر ایراد که در این‌جا فرصت بررسی‌شان نیست، دارای چنین پیوست‌های مغایر با واقعیت‌های عینی یا آکنده از اطلاعات نادرست، دربرای بهره‌برداری از آب در طول کتابچه ارزیابی زیست‌محیطی!) بوده‌اند. سد چم‌شیر می‌تواند کلکسیونی از فاجعه‌های یادشده شدن سمامانه دیرپای بهره‌برداری از آب در طول رودخانه زهره که به‌طور طبیعی کم‌بویش شور است، به‌علت افزایش سطح تماس آب با لایه‌های نمکی؛ آسیب دیدن زمین‌های کشاورزی و مختل شدن سمامانه دیرپای بهره‌برداری از آب در طول رودخانه؛ نابود شدن جنگل و بیشه‌زار ارزشمند کناررودخانه‌ای این منطقه خشک؛ رانش زمین به‌خطر انحلال‌پذیری شدید لایه‌های زمین و لرزه‌خیزی منطقه؛ و غرق شدن محوطه‌های تاریخی که به‌صورت کامل شناسایی نشده‌اند. علاوه بر این‌ها، احتمالاً چم‌شیر نخستین سدی خواهد بود که دریاچه آن بر بستری با ده دوازده چاه نفت قرار خواهد گرفت که علاوه بر ایجاد خطر لوده شدن آب به نفت، موجب از بین رفتن حدود یازده میلیارد دلار درآمد بالقوه نفتی هم خواهد شد!

در ایران سدهای زیادی ساخته شده که پرزیان بوده و بسیاری‌شان اگر ساخته یا آبگیری نمی‌شدند، بهتر بود. در زیر به‌اختصار فقط به چند مورد از این دست اشاره می‌کنم:

- سدهایی که موجب شور شدن آب شیرین یا تجمع خطرناک شورابه در کف مخزن سد شده‌اند، مانند سد گتوند و سد کوثر.
- سدهایی که آبی نبوده تا پشت‌شان جمع شود، مانند سد شورک در خراسان شمالی، یا سد مچی (فریم صحرا) در مازندران.
- سدهایی که هیچ‌گاه حتی تا نصف میزان پیش‌بینی شده بر نشدن، مانند سد کرخه و سد پازنده خرداد.
- سدهایی که عمر مفیدشان به پایان رسیده اما هنوز شبکه آبیاری‌شان کامل نشده، مانند سد دز.
- سدهایی که زمین‌های کشاورزی پایین‌دست‌شان پس از ساخت تا نصف کاهش یافته است، مانند سد آیدومشور در شهرستان میناب.
- سدهایی که ده‌ها روستا را به زیر آب برده و چندین روستا را به محاصره آب درآورده و هزاران تن را بی‌خانمان کرده، مانند سد کارون سه.
- سدهایی که حتی به گفته مدیران پیشین وزارت نیرو نباید ساخته می‌شدند (و به نظر ایشان به جایش می‌بایست چند سد کوچک‌تر ساخته می‌شد) مانند سد کرخه.
- سدهایی که سبب رانش زمین و خرابی روستاها یا جاده‌ها شده‌اند، مانند سد کارون سه، سد سایبیشه و سد کالپوش.
- سدهایی که سطح زیادی از جنگل‌های ارزشمند را نابود ساخته‌اند، مانند سد شفارود در گیلان و سد گلپور در مازندران.
- سدهایی که کاروانسراها، محوطه‌های باستانی، گورسنگ‌های ارزشمند، پل‌های تاریخی و میراث‌های ناملموس معنوی را به زیر آب بردند، مانند همه سدهای کارون به‌ویژه سد کارون سه.
- سدهایی که در سیل‌ها شکستند و موجب آسیب‌های مرگبار و سنگین شدند، مانند سد دشت در استان گلستان، سد امند در شهرستان هریس، و ده‌ها سد دیگر که در سیل‌های ۱۳۹۸

ضرب‌المثل‌ها، دربرگیرنده «حکمت‌عامه» هستند و برآمده از انبوه تجربه‌ها و دانش نسل‌ها؛ یکی از ضرب‌المثل‌های معروف ما این است: جلوی ضرر را هر جا بگیر، منفعت است. سد چم‌شیر ساخته شده و آماده آبگیری است، اما نظر بسیاری از کارشناسان و فعالان حوزه محیط زیست و آب این است که اگر این سد آبگیری شود، افزایش سطح تماس آب با لایه‌های نمکی منطقه و تجمع شورابه در کف مخزن موجب شورتر شدن آب رودخانه زهره و آسیب دیدن کشاورزی و زیست‌بوم منطقه خواهد شد. عقل سلیم حکم می‌کند که حتی اگر احتمال اندکی در این زمینه هست، آبگیری انجام نشود یا دست‌کم برای مطالعه بیشتر، آبگیری به تعویق بیفتد. در چند سال اخیر به‌خصوص در دوره دولت قبل، رجحان خوانی و مواضع انقلابی و منجی‌گرایانه جناح حاکم کنونی که ادعا داشتند علت عمده تورم و مشکلات کشور بی‌ایقتی و مدارای دولتمردان غربگراست و بخش کوچکی از آن را به فشار خارجی و تحریم و دلار ربط می‌دادند و قاطعانه اعلام می‌کردند که چنانچه قدرت را به دست گیرند اقتصاد را سرو سامان داده، بورس را سه‌روزه برگردانند و با ارز پاشی نرخ دلار را طی چند روز کاهش می‌دهند یا مدعی بودند پول ملی را چنان با اعتبار کنند که در منطقه بالاتر از دلار و یورو قرار گیرد و هرگز معیشت مردم را به تحریم‌ها گره نمی‌زنند. ولی ناپاورانه خود و کسانی که به امید بهتر شدن اوضاع به آنان رای دادند دیدند که بازی افشاگرانه دلار چگونه حقایق را بر ملا ساخت و دوباره سیاست‌های پوپولیستی رنگ باخت و منجیان انقلابی را بی‌اعتبار کرد. ثبت افزایش ۵۰ درصدی نرخ دلار در یکسال چنان درس سختی به مردم داد که دیگر فریب وعده‌های انتخابانی عوامانه نامزدها را نخوردند و یکدست شدن قدرت را دلیلی بر ایجاد گشایش و مطلوبیت ندانند. افزایش دائمی نرخ دلار به ما ثابت کرد که توهم و گفتار درمانی و دشمن‌سازی برخی مسئولان به جز سردرگمی و انحراف نظام محاسباتی جامعه کار به جایی نمی‌برد و ضرورت دارد تعامل با همه دولت‌ها، تخصص‌گرایی و واقع‌گرایی جایگزین گردد.

پایگاه خبری مردم‌سالاری آنلاین
 www.mardomsalari.ir
 روزنامه مردم‌سالاری
 www.mardomsalari.ir/newspaper